

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia2016 r.

**w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki
wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego²⁾**

Na podstawie art. 9f ust. 1 oraz art. 128 ust. 6 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy sposób funkcjonowania w bankach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, w tym tryb anonimowego zgłaszania wskazanemu członkowi zarządu lub rady nadzorczej naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych;
- 2) szczegółowy zakres polityki wynagrodzeń i sposób jej ustalania;
- 3) szczegółowy sposób szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przez bank przeglądów strategii i procedur szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego.

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. z 2015 r. poz. 1900).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji stanowi uzupełnienie transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz. Urz. UE L 176 z 27.6.2013, str. 338), oraz służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.6.2013, str. 1, z późn. zm.).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 559, 978, 1166, 1223, 1260, 1311, 1348, 1357, 1513, 1634, 1830, 1844, 1854, 1864 i 2281 oraz z 2016 r. poz. 615, 904 i 996.

§ 2. 1. System zarządzania ryzykiem, system kontroli wewnętrznej, szacowanie kapitału wewnętrznego i dokonywanie przeglądów procesu szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego, polityka wynagrodzeń oraz zasady anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych funkcjonują w banku na podstawie strategii zarządzania bankiem, strategii zarządzania ryzykiem, polityk, procedur, planów i analiz.

2. System zarządzania ryzykiem, system kontroli wewnętrznej oraz proces szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego w banku odnoszą się do działalności prowadzonej bezpośrednio przez bank oraz uwzględniają funkcjonowanie banku w holdingach, o których mowa w art. 141f ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, zwanej dalej „ustawą – Prawo bankowe”.

§ 3. 1. Funkcjonujące w banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane w sposób zapewniający zarządzanie w banku na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach, z zastrzeżeniem § 7 ust. 4.

2. Na pierwszy poziom składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem w banku, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez bank.

3. Na drugi poziom składa się:

- 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem, o którym mowa w ust. 2;
- 2) działalność komórki do spraw zgodności.

4. Na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, działającej w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

5. Na wszystkich trzech poziomach zarządzania, bank stosuje odpowiednio mechanizmy kontrolne, o których mowa w § 36 ust. 1.

§ 4. Zarząd banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego, polityki wynagrodzeń oraz zasad anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych w szczególności poprzez:

- 1) zapewnienie struktury organizacyjnej dostosowanej do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającej skuteczne wykonywanie zadań;

- 2) opracowanie, przyjęcie i powiązanie strategii zarządzania bankiem z systemem zarządzania ryzykiem, systemem kontroli wewnętrznej, polityką wynagrodzeń oraz procesem szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego;
- 3) opracowanie, przyjęcie i wdrożenie polityk, procedur, planów i analiz, o których mowa w § 2 ust. 1, zgodnie z przyjętymi zasadami legislacji wewnętrznej oraz monitorowanie ich przestrzegania;
- 4) ustanowienie zasad raportowania, w tym zasad raportowania zarządu do rady nadzorczej o sposobie realizacji zadań, o których mowa w tym paragrafie;
- 5) zapewnienie przejrzystości działań banku oraz przyjęcie i wprowadzenie zasad polityki informacyjnej;
- 6) wprowadzanie niezbędnych korekt i udoskonaleń systemu zarządzania, w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania.

§ 5. Zarząd banku zapewnia zgodność działania banku z obowiązującymi przepisami prawa, z uwzględnieniem działania banku na podstawie przepisów prawa innego państwa i powiązań banku z innymi podmiotami, które mogłyby utrudnić skuteczne zarządzanie bankiem.

§ 6. Rada nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego, polityki wynagrodzeń oraz zasad anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych oraz ocenia ich adekwatność i skuteczność. W celu realizacji tych zadań, rada nadzorcza w szczególności:

- 1) wybiera członków zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 2) zatwierdza przyjętą przez zarząd strategię zarządzania bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
- 3) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków zarządu w związku z realizacją ich zadań odnośnie systemu zarządzania;
- 4) nadzoruje przestrzeganie w banku polityk, procedur, planów i analiz, o których mowa w § 2 ust. 1;
- 5) podejmuje na bieżąco niezbędne czynności w ramach przysługujących jej uprawnień;

- 6) informuje Komisję Nadzoru Finansowego, zwaną dalej „Komisją”, o zamiarze odwołania prezesa zarządu, wraz z uzasadnieniem;
- 7) informuje Komisję o zamiarze odwołania członka zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem lub powierzenia jego obowiązków innemu członkowi zarządu, wraz z uzasadnieniem.

Rozdział 2

System zarządzania ryzykiem

§ 7. 1. W ramach systemu zarządzania ryzykiem, bank identyfikuje, dokonuje pomiaru lub szacowania, kontroluje, monitoruje ryzyko oraz raportuje o ryzyku.

2. System zarządzania ryzykiem realizowany jest na podstawie strategii zarządzania ryzykiem oraz polityk i procedur w banku.

3. W ramach kontroli ryzyka, bank zabezpiecza się przed ryzykiem lub je ogranicza, wprowadzając odpowiednie do skali i złożoności działalności banku mechanizmy kontroli ryzyka, w szczególności w postaci limitów, o których mowa w § 14.

4. Zarządzanie ryzykiem w banku realizowane jest:

- 1) na pierwszym poziomie, o którym mowa w § 3 ust. 2;
- 2) na drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w § 3 ust. 3 pkt 1;
- 3) na poziomie zarządu, w ramach przypisanych mu obowiązków.

§ 8. Zarząd banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem, w tym zwłaszcza:

- 1) określa akceptowalny ogólny poziom ryzyka, rozumiany jako bieżąca i przyszła gotowość banku do podejmowania ryzyka;
- 2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;
- 3) wprowadza podział realizowanych w banku zadań, który zapewnia niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, o którym mowa w § 3 ust. 2, od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w § 3 ust. 3 pkt 1;
- 4) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie, o których mowa w § 3;

- 5) opracowuje i akceptuje polityki oraz zapewnia wdrożenie procedur, o których mowa w § 7 ust. 2, zgodnie z przyjętymi zasadami legislacji wewnętrznej oraz monitoruje ich przestrzeganie;
- 6) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w banku, w tym ryzyko związane z działalnością podmiotów zależnych, uwzględniając funkcjonowanie banku w holdingach, o których mowa w art. 141f ust. 1 ustawy – Prawo bankowe;
- 7) ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne banku, o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w banku.

§ 9. Członek lub członkowie zarządu banku, o których mowa w art. 22a ust. 4 ustawy – Prawo bankowe, odpowiadają w szczególności za:

- 1) nadzór nad zarządzaniem ryzykiem na drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w § 3 ust. 3 pkt 1;
- 2) dostarczanie zarządowi i radzie nadzorczej banku kompleksowych informacji na temat ryzyka.

§ 10. Rada nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, w szczególności poprzez:

- 1) zatwierdzenie określonego przez zarząd banku akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka oraz monitorowanie jego przestrzegania;
- 2) zatwierdzenie przyjętej przez zarząd banku strategii zarządzania ryzykiem oraz monitorowanie jej przestrzegania;
- 3) nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem polityk i procedur, o których mowa w § 7 ust. 2;
- 4) nadzór nad wykonywaniem przez członków zarządu obowiązków, o których mowa w § 8-9;
- 5) określenie zasad raportowania do rady nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w banku;
- 6) coroczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

§ 11. 1. W ramach nadzoru nad systemem zarządzania ryzykiem, rada nadzorcza może zlecić bieżące monitorowanie systemu zarządzania ryzykiem komitetowi do spraw ryzyka, o którym mowa w art. 9cb ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo bankowe lub połączonemu komitetowi

do spraw ryzyka z komitetem audytu, o którym mowa w art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1000).

2. Bez względu na zlecenie bieżącego monitorowania systemu zarządzania ryzykiem komitetom wskazanym w ust. 1, na radzie nadzorczej spoczywa odpowiedzialność za nadzór i coroczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

§ 12. 1. Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru lub szacowania ryzyka, kontroli ryzyka, monitorowania i raportowania o ryzyku związanym z jego działalnością, dostosowane do wielkości i profilu ryzyka.

2. Częstotliwość pomiaru lub szacowania ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz profilu i rodzajów ryzyka w działalności banku.

3. Stosowane przez bank metody pomiaru lub szacowania ryzyka uwzględniają aktualnie prowadzoną i planowaną działalność banku oraz kryteria udzielania zezwoleń, o których mowa w art. 329 ust. 1, art. 352 ust. 1 i art. 358 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 575/2013”, z uwzględnieniem przepisów rozdziału 2.

§ 13. 1. W ramach pomiaru ryzyka, bank przeprowadza testy warunków skrajnych.

2. Testy warunków skrajnych są przeprowadzane w banku na podstawie założeń zapewniających rzetelny pomiar lub szacowanie ryzyka.

§ 14. 1. W ramach kontroli ryzyka, bank stosuje limity dostosowane do wielkości i profilu ryzyka występującego w banku.

2. Przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość zatwierdza zarząd banku lub odpowiednie komitety powołane przez zarząd banku.

3. Bank określa w procedurach zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów, o których mowa w ust. 1, oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania i raportowania o wynikach tego monitoringu.

4. Wysokość limitów, o których mowa w ust. 1, jest dostosowana do zaakceptowanego przez radę nadzorczą akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka .

5. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów są sporządzane w formie pisemnej.

§ 15. W ramach kontroli ryzyka, bank określa sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów, o których mowa w § 14 ust. 1, sposoby wyeliminowania tego przekroczenia oraz środki mające na celu zapobieżenie takim sytuacjom w przyszłości.

§ 16. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczanie radzie nadzorczej, zarządowi i innym wskazanym przez zarząd jednostkom organizacyjnym, komórkom organizacyjnym oraz stanowiskom organizacyjnym banku, informacji o zmianach wielkości i profilu ryzyka banku.

§ 17. 1. W banku funkcjonuje system sprawozdawczości zarządczej, wspomagający proces decyzyjny w zakresie zarządzania ryzykiem w banku, na który składa się w szczególności raportowanie o ryzyku.

2. Raportowanie o ryzyku powinno zawierać rzetelne, dokładne, aktualne dane oraz dostarczać informacji wykorzystywanych w zarządzaniu ryzykiem na temat rodzajów, wielkości i profilu ryzyka w działalności banku, służyć ocenie skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem w banku i monitorowaniu przestrzegania limitów, o których mowa w § 14 ust. 1.

§ 18. W ramach realizowanej strategii zarządzania ryzykiem, polityk i procedur zarządzania ryzykiem, bank posiada w szczególności:

- 1) w zakresie ryzyka kredytowego i kontrahenta:
 - a) wewnętrzne metody pozwalające na dokonanie identyfikacji, pomiaru lub szacowania ryzyka kredytowego ekspozycji wobec poszczególnych dłużników, papierów wartościowych lub pozycji sekurytyzacyjnych oraz ryzyka kredytowego na poziomie portfela; metody te nie mogą opierać się wyłącznie lub w mechaniczny sposób na zewnętrznych ocenach wiarygodności kredytowej; jeżeli dla celów obliczania wymogów kapitałowych, bank stosuje oceny sporządzone przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej lub wymóg kapitałowy oparty jest na fakcie nieposiadania takiej oceny przez ekspozycję, instytucja nie jest zwolniona z uwzględnienia dodatkowo innych istotnych informacji przy ocenie poziomu utrzymywanego kapitału wewnętrznego,
 - b) kryteria oceny zdolności kredytowej klientów banku, umożliwiające ograniczanie ryzyka kredytowego związanego z produktami i usługami, które bank oferuje,

- c) zasady dywersyfikacji portfela ekspozycji kredytowych, dostosowane do ustalonego przez bank dopuszczalnego poziomu ryzyka kredytowego, z uwzględnieniem rynków, na których działa bank,
 - d) zasady zarządzania ryzykiem kredytowania w walutach obcych, tj. rzeczywistym lub potencjalnym zagrożeniem dla wyników i kapitałów banku, związanym z kredytami w walutach obcych udzielanymi kredytobiorcom niezabezpieczonym, rozumianym jako kredytobiorcy detaliczni lub małe i średnie przedsiębiorstwa, nieposiadający dochodu w walucie kredytu lub zabezpieczenia finansowego w postaci instrumentu finansowego, którzy są narażeni na niedopasowanie walutowe pomiędzy walutą kredytu, a walutą zabezpieczenia,
 - e) system klasyfikacji ekspozycji kredytowych do kategorii ryzyka i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banku, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2015 r. poz. 2066) lub system identyfikacji ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość, dokonywania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości bilansowych ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe,
 - f) zasady zarządzania ryzykiem rozliczenia lub dostawy, tj. ryzykiem, że instrumenty dłużne, instrumenty kapitałowe, waluty obce i towary (z wyjątkiem transakcji odkupu i transakcji udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów), pozostaną nierozliczone po ustalonych datach rozliczenia albo dostawy;
- 2) w zakresie ryzyka rezydualnego – zasady zarządzania ryzykiem wynikającym z mniejszej, niż założona przez bank, skuteczności stosowanych w banku technik ograniczania ryzyka kredytowego;
- 3) w zakresie ryzyka koncentracji – zarówno na poziomie jednostkowym, jak i skonsolidowanym, z uwzględnieniem dużych ekspozycji, rozumianych na potrzeby niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 392 rozporządzenia nr 575/2013 oraz uwzględniając wartość ekspozycji obliczoną zgodnie z art. 389, 390 oraz 429 ust. 4 rozporządzenia nr 575/2013 – stanowiące część zasad dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym zasady:
- a) zarządzania ryzykiem koncentracji z tytułu ekspozycji wobec każdego kontrahenta, w tym kontrahentów centralnych, grup powiązanych kontrahentów i kontrahentów

- działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących tę samą działalność lub obrót takimi samymi towarami, ekspozycji denominowanych w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty, a także z tytułu stosowania technik ograniczenia ryzyka kredytowego oraz w szczególności ryzyka związane z dużymi pośrednimi ekspozycjami kredytowymi, takimi jak pojedynczy wystawca zabezpieczenia, uwzględniające zapewnienie spójności w odniesieniu do polityki kredytowej, polityki w zakresie inwestycji kapitałowych oraz polityki w zakresie transakcji pozabilansowych,
- b) zarządzania ryzykiem koncentracji wynikającym z ekspozycji wobec podmiotów i osób, o których mowa w art. 79 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe,
 - c) uwzględniania w testach warunków skrajnych co najmniej scenariuszy istotnego pogorszenia się sytuacji finansowej podmiotów, wobec których bank posiada ekspozycje powodujące ryzyko koncentracji, jak również możliwą do zrealizowania wartość przyjętych zabezpieczeń,
 - d) przeprowadzania okresowych przeglądów wszystkich ekspozycji powodujących ryzyko koncentracji, w celu identyfikacji, pomiaru lub szacowania towarzyszącego im ryzyka oraz umożliwienia podejmowania właściwych decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem koncentracji,
 - e) uwzględniania zasad ustanawiania limitu dużych ekspozycji, o którym mowa w akapicie drugim art. 395 ust. 1 rozporządzenia nr 575/2013;
- 4) w zakresie ryzyka wynikającego z sekurytyzacji:
- a) zasady zarządzania ryzykiem pozwalające w szczególności na identyfikację, pomiar lub szacowanie ryzyka z tytułu przeprowadzonych transakcji sekurytyzacyjnych, w tym ryzyka utraty reputacji (występującego w przypadku złożonych struktur, czy produktów), w szczególności w celu pełnego odzwierciedlenia ekonomicznej istoty transakcji – dla banku będącego inwestorem, jednostką sponsorującą lub inicjującą, o których mowa w części trzeciej tytuł II rozdział 5 rozporządzenia nr 575/2013,
 - b) plany zachowania płynności mające na celu uwzględnienie skutków planowej i przedterminowej spłaty należności – dla banku inicjującego odnawialne transakcje sekurytyzacyjne z opcją przedterminowej spłaty, o których mowa w części trzeciej tytuł II rozdziału 5 rozporządzenia nr 575/2013;

- 5) w zakresie ryzyka wynikającego ze zmian warunków makroekonomicznych – zasady zarządzania, w tym zabezpieczenia banku przed ryzykiem wynikającym ze zmian warunków makroekonomicznych oraz jego wpływem na wysokość minimalnych wymogów kapitałowych w przyszłości;
- 6) w zakresie ryzyka rynkowego – zasady pozwalające na zarządzanie ryzykiem, w tym na pomiar ryzyka rynkowego, które bank uznaje za istotne, przy czym bank powinien zabezpieczać się również przed ryzykiem braku płynności, które może występować na pewnych rynkach;
- 7) w zakresie ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym – zasady zarządzania ryzykiem wynikającym z możliwych zmian stóp procentowych, w odniesieniu do pozycji zaliczanych do portfela bankowego, obejmujące w szczególności testy warunków skrajnych, mające na celu ustalenie, jakiej wielkości zmiany wartości ekonomicznej banku nastąpią przy założeniu nagłej i nieoczekiwanej zmiany poziomu stóp procentowych o 200 punktów bazowych;
- 8) w zakresie ryzyka operacyjnego:
 - a) zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, rejestracji i monitorowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego oraz przyjęte przez bank określenie ryzyka operacyjnego dla potrzeb stosowania tych zasad, uwzględniając możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne oraz uwzględniające zdarzenia charakteryzujące się niską częstotliwością występowania, lecz wysokimi stratami,
 - b) plany utrzymania ciągłości działania zapewniające ciągłe i niezakłócone działanie banku oraz plany awaryjne służące zapewnieniu możliwości prowadzenia bieżącej działalności banku i ograniczeniu strat, w przypadku wystąpienia niekorzystnych zdarzeń wewnętrznych i zewnętrznych, mogących poważnie zakłócić tę działalność,
 - c) zasady zarządzania kadrami, w tym rekrutacji, monitorowania potrzeb kadrowych oraz planowania zaplecza kadrowego,
 - d) zasady zarządzania ryzykiem powierzenia wykonywania czynności podmiotom zewnętrznym,
 - e) zasady zarządzania ryzykiem modeli, tj. ryzykiem potencjalnej straty, jaką może ponieść bank w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych

uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli:

- zasady zarządzania ryzykiem modeli kompleksowo ustalają sposób zarządzania wykorzystywanymi przez bank modelami, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności,
 - stosowane modele, w szczególności ich założenia, są poddawane okresowej ocenie wewnętrznej uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną,
- f) zasady zarządzania ryzykiem systemów, związanym z prawidłowym, efektywnym i bezpiecznym wspieraniem działalności banku przez jego środowisko teleinformatyczne;
- 9) w zakresie ryzyka płynności i finansowania – zasady zarządzania tym ryzykiem, z uwzględnieniem przepisów rozdziału 7;
- 10) w zakresie ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej – zasady zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, o którym mowa w art. 128 ust. 2a ustawy - Prawo bankowe. W ramach zarządzania ryzykiem, stosowane są wskaźniki ryzyka obejmujące wskaźnik określony zgodnie z art. 429 rozporządzenia nr 575/2013 i wskaźnik niedopasowania między aktywami i zobowiązaniami; w szczególności polityki i procedury mają służyć przeciwdziałaniu przez bank temu ryzyku poprzez odpowiednie uwzględnianie potencjalnego wzrostu ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej spowodowanego obniżeniem funduszy własnych banku w związku ze spodziewanymi lub zrealizowanymi stratami, w zależności od mających zastosowanie zasad rachunkowości, a w konsekwencji umożliwić bankowi przetrwanie szeregu różnych zdarzeń powodujących napięcia finansowe, dotyczących ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej.

§ 19. 1. Bank, w przypadku gdy dla opcji lub warrantu będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym zamierza obliczać współczynniki delta z zastosowaniem odpowiedniego modelu, o którym mowa w art. 329 ust. 1, art. 352 ust. 1 i art. 358 ust. 3 rozporządzenia nr 575/2013, przedstawia Komisji:

- 1) dokumentację zawierającą opis modelu wyceny opcji lub warrantu stanowiącego podstawę obliczania współczynnika delta z uwzględnieniem sposobu szacowania jego parametrów, specyfikacji i weryfikacji założeń oraz specyfikacji produktowej zakresu jego stosowania;

- 2) dokumentację zawierającą opis źródeł i metod aktualizacji danych wykorzystywanych przez model wyceny opcji lub warrantu;
- 3) procedury w zakresie zarządzania ryzykiem w odniesieniu do przepisów ust. 2 pkt 3, 4, 6 i 8 oraz schemat organizacyjny banku;
- 4) ocenę wrażliwości współczynników delta na zmiany wartości instrumentu bazowego opcji lub warrantu;
- 5) samoocenę w zakresie spełniania kryteriów, o których mowa w ust. 2.

2. Model do obliczania współczynników delta powinien spełniać następujące warunki:

- 1) model wyceny opcji lub warrantu zapewnia zgodność z cenami rynkowymi opcji;
- 2) założenia teoretyczne modelu wyceny opcji lub warrantu są spełnione lub bank wykaże, że ich niespełnienie nie wpływa istotnie na wielkość obliczonych współczynników delta;
- 3) mechanizm dostarczania danych dla potrzeb modelu jest niezależny od działalności handlowej banku i osób lub komórek organizacyjnych wykorzystujących obliczone współczynniki delta, przy czym warunek ten można uznać za spełniony również, jeśli istnieje bieżąca, niezależna weryfikacja danych wprowadzanych przez osoby lub komórki organizacyjne wykorzystujące obliczone współczynniki delta;
- 4) metody aktualizacji danych zawierają mechanizmy zapewniające poprawność i aktualność danych wykorzystywanych w modelu, przy czym bank posiada odpowiednie procedury, w przypadku gdy danych nie można zaktualizować;
- 5) bank korzysta ze wszystkich dostępnych źródeł danych; bank może pominąć źródło danych, jeśli uzna i wykaże, że dane z tego źródła są wyraźnie mniej wiarygodne, niż dane z pozostałych źródeł;
- 6) bank na bieżąco aktualizuje i dokumentuje wykorzystywane źródła danych;
- 7) estymacja parametrów modelu zapewnia możliwie najlepsze wykorzystanie dostępnych danych, przy czym bank może stosować uproszczenia lub pominąć dane, o ile wykaże, że nie wpływa to istotnie na wielkość obliczonych współczynników delta lub że pominięcie danych poprawia jakość modelu wyceny opcji lub warrantu;
- 8) za stosowanie modelu wyceny opcji lub warrantu odpowiada właściwa komórka kontroli ryzyka na drugim poziomie, o którym mowa w § 3 ust. 3 pkt 1, a procedury w zakresie zarządzania ryzykiem zapewniają właściwą kontrolę i weryfikację działania modelu wyceny, w tym jakości danych, estymacji parametrów oraz stosowania modelu

oraz zapewniają niezależność funkcjonowania modelu od działalności handlowej banku i osób lub komórek organizacyjnych wykorzystujących obliczone współczynniki delta.

§ 20. Bank wprowadza zasady zarządzania innymi, niż wymienione w § 18, rodzajami ryzyka, które zostały zidentyfikowane jako istotne w prowadzonej działalności bankowej.

§ 21. Przed podjęciem czynności wykonywanych w ramach działalności bankowej (wprowadzenie nowego produktu), bank przeprowadza proces przygotowawczy obejmujący w szczególności:

- 1) analizę zgodności produktu ze strategią zarządzania bankiem i strategią zarządzania ryzykiem;
- 2) identyfikację istotnych rodzajów ryzyka związanych z produktem w ramach systemu zarządzania ryzykiem;
- 3) uwzględnienie rodzaju produktu, w stosowanych metodach identyfikacji, pomiaru lub szacowania ryzyka;
- 4) ustalenie limitów, zasad ewidencji księgowej i raportowania;
- 5) zatwierdzenie wprowadzenia produktu przez zarząd banku lub odpowiednie komitety powołane przez zarząd banku.

§ 22. 1. W banku sprawowany jest nadzór nad ryzykiem związanym z działalnością podmiotów zależnych.

2. Zasady zarządzania ryzykiem w podmiotach zależnych oraz polityka wynagrodzeń, powinny wynikać z przyjętej przez bank strategii zarządzania ryzykiem i być zgodne, z uwzględnieniem rodzaju działalności prowadzonej przez te podmioty, z zasadami określonymi w § 18 i rozdziale 3.

3. W banku dokonywana jest ocena wielkości i profilu ryzyka związanego z działalnością podmiotów zależnych.

Rozdział 3

Polityka wynagrodzeń

§ 23. Przyjęta przez bank polityka wynagrodzeń wspiera:

- 1) prawidłowe i skuteczne zarządzanie ryzykiem i nie zachęca do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza, zatwierdzony przez radę nadzorczą, akceptowalny ogólny poziom ryzyka ;

- 2) realizację strategii zarządzania bankiem i strategii zarządzania ryzykiem oraz ogranicza konflikt interesów.

§ 24. Bank prowadzi wykaz stanowisk obejmujących kategorie osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka banku, określonych zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) Nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji.

§ 25. Polityka wynagrodzeń uwzględnia następujące zasady:

- 1) w przypadku wynagrodzeń zależnych od wyników, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena wyników danej osoby, zajmującej stanowisko, o którym mowa w § 24 i danej jednostki organizacyjnej oraz wyników banku krajowego w obszarze odpowiedzialności tej osoby, z uwzględnieniem wyników całego banku krajowego; przy ocenie indywidualnych wyników bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe;
- 2) ocena wyników odbywa się za co najmniej trzy lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą;
- 3) gwarantowane zmienne składniki wynagrodzenia mają charakter wyjątkowy i występują jedynie w momencie nawiązania stosunku pracy lub zawarcia innej umowy stanowiącej podstawę sprawowania funkcji i ograniczają się do pierwszego roku zatrudnienia lub sprawowania funkcji;
- 4) całkowite wynagrodzenie jest podzielone na składniki stałe i zmienne; stałe składniki winny stanowić na tyle dużą część wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nie przyznawanie w ogóle zmiennych składników wynagrodzenia; bank określa odpowiedni stosunek składników stałych wynagrodzenia do składników zmiennych, przy czym zastosowanie mają następujące zasady:
 - a) składnik zmienny nie przekracza 100 % stałej części wynagrodzenia każdej osoby,
 - b) bank może stosować wyższy maksymalny stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia, o którym mowa w lit. a, nie

wyższy jednak niż 200%, za zgodą odpowiednio walnego zgromadzenia, zebrania przedstawicieli lub rady nadzorczej w przypadku banku państwowego. Statut banku przewiduje obowiązek uzyskania zgody odpowiednio walnego zgromadzenia, zebrania przedstawicieli lub rady nadzorczej w przypadku banku państwowego, na podwyższenie stosunku zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia, przy czym zastosowanie ma następująca procedura:

- w przypadku banków działających w formie spółki akcyjnej oraz banków spółdzielczych, statut banku przewiduje, iż zgoda, o której mowa w lit. b, wyrażana jest w formie uchwały zapadającej większością 2/3 głosów w obecności osób reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego lub w przypadku braku kworum – uchwała zapada większością 3/4 głosów,
- zarząd banku udostępnia odpowiednio akcjonariuszom, udziałowcom lub członkom rady nadzorczej w przypadku banku państwowego, w siedzibie banku, co najmniej na 14 dni przed dniem odpowiednio walnego zgromadzenia, zebrania przedstawicieli lub posiedzenia rady nadzorczej w przypadku banku państwowego, rekomendację dotyczącą podwyższenia stosunku zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia, wskazującą powody i zakres rekomendowanego podwyższenia, w tym w szczególności liczbę osób objętych podwyższeniem oraz pełnione przez nie funkcje, a także wpływ podwyższenia na możliwość spełnienia przez bank wymogów wynikających z obowiązujących bank przepisów, z uwzględnieniem w szczególności wymogów kapitałowych,
- bank niezwłocznie informuje Komisję o rekomendowanym poziomie podwyższenia stosunku składników zmiennych do składników stałych wynagrodzenia, przekazując porządek odpowiednio obrad lub posiedzenia oraz rekomendację,
- bank informuje Komisję o podjętych uchwałach i przekazuje kopię protokołu obrad odpowiednio walnego zgromadzenia lub zebrania przedstawicieli lub posiedzenia rady nadzorczej, w terminie trzech dni od dnia podjęcia uchwał,
- bank obowiązany jest do zawarcia z osobą zajmującą stanowisko, o którym mowa w § 24, będącą akcjonariuszem bądź udziałowcem banku umowy, w której akcjonariusz albo udziałowiec zobowiąże się do niegłosowania osobiście, ani przez pełnomocnika, ani jako pełnomocnik innej osoby przy

podejmowaniu uchwał, o których mowa w lit. c, nie później niż w terminie miesiąca od dnia powstania obowiązku zawarcia takiej umowy,

- c) bank może, w odniesieniu do zmiennych składników wynagrodzenia, zastosować do maksymalnie 25% wynagrodzenia zmiennego hipotetyczną stopę dyskontową, z uwzględnieniem wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego dotyczących hipotetycznej stopy dyskontowej mającej zastosowanie do wynagrodzenia zmiennego pod warunkiem, że ta część wynagrodzenia wypłacana jest w instrumentach, które są odraczane na okres nie krótszy niż 5 lat, z uwzględnieniem wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego dotyczącymi hipotetycznej stopy dyskontowej mającej zastosowanie do wynagrodzenia zmiennego,
 - d) w odniesieniu do członków rady nadzorczej, banki mogą nie wprowadzać podziału wynagrodzenia na składniki stałe i zmienne oraz nie stosować przepisów rozporządzenia w zakresie dotyczącym zmiennych składników wynagrodzenia;
- 5) łączne wynagrodzenie zmienne przyznawane osobom zajmującym stanowiska, o których mowa w § 24, nie ogranicza zdolności banku do zwiększania jego bazy kapitałowej;
- 6) wynagrodzenie przypadające z tytułu rozwiązania umowy, powinno odzwierciedlać nakład pracy, jej wydajność i jakość w ciągu ostatnich trzech lat zajmowania stanowiska, o którym mowa w § 24; zasady dotyczące tych płatności winny być określone tak, aby zapobiegały wynagradzaniu złych wyników, biorąc pod uwagę kryteria, o których mowa w pkt 1;
- 7) co najmniej 50% wynagrodzenia zmiennego stanowić ma zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro banku i składa się z następujących składników:
- a) akcje lub odpowiadające im tytuły własności, w zależności od formy prawnej banku lub związane z nimi instrumenty finansowe albo odpowiadające im instrumenty niepieniężne, w przypadku banku, którego akcje nie są dopuszczone do publicznego obrotu,
 - b) inne instrumenty w rozumieniu art. 52 lub 63 rozporządzenia nr 575/2013 lub inne instrumenty, które mogą zostać w pełni przekształcone w instrumenty kapitału podstawowego Tier I lub które mogą podlegać odpisowi obniżającemu wartość, które w każdym wypadku odpowiednio odzwierciedlają wiarygodność kredytową

banku kontynuującego działalność i są przeznaczone do wykorzystania, jako zmienne składniki wynagrodzenia

– przy czym pracownik nie może zbyć tych instrumentów wcześniej, niż wynika to z zasad określonych przez bank;

- 8) co najmniej 40% wynagrodzenia zmiennego wypłaca się po zakończeniu okresu oceny, za jaki to wynagrodzenie przysługuje, przy czym wypłata następuje nie wcześniej, niż w ciągu 3 do 5 lat, w równych rocznych ratach płatnych z dołu i jest uzależnione od efektów pracy danej osoby zajmującej stanowisko, o którym mowa w § 24, w okresie oceny, o którym mowa w pkt 2, za jaki przysługuje wynagrodzenie oraz uwzględnia ryzyko banku; w przypadku zmiennych składników wynagrodzenia opiewających na szczególnie dużą kwotę, określoną w polityce wynagrodzeń, wypłacie w takim terminie podlega nie mniej, niż 60% wynagrodzenia zmiennego; długość okresu wypłaty, nie krótszą niż 3 do 5 lat, ustala się zgodnie z cyklem koniunkturalnym, charakterem działalności, ryzykiem z nią związanym oraz obowiązkami osób zajmujących stanowiska, o których mowa w § 24; wypłata wynagrodzenia zmiennego osób realizujących zadania mające istotny wpływ na profil ryzyka banku jest ograniczana lub wstrzymywana, w sytuacji o której mowa w art. 142 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe;
- 9) wynagrodzenie zmienne, w tym również część, o której mowa w pkt 8, jest przyznawane lub wypłacane, gdy jest odpowiednio uzasadnione sytuacją finansową całego banku krajowego, jego wynikami, efektami pracy jednostki organizacyjnej, w której osoba była zatrudniona oraz efektami pracy tej osoby;
- 10) bank zobowiązany jest do zapewnienia w regulaminie pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie skuteczności realizacji polityki wynagrodzeń; Postanowienia regulaminu pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy zapewniają możliwość wstrzymania, ograniczenia, odmowy wypłaty lub realizacji zmiennych składników wynagrodzeń; bank określa szczegółowe kryteria dotyczące wstrzymania, ograniczenia, odmowy wypłaty lub realizacji zmiennych składników wynagrodzeń; takie kryteria obejmują w szczególności sytuacje, w których dana osoba:
 - a) uczestniczyła w działaniach, których wynikiem były znaczne straty banku lub była odpowiedzialna za takie działania,
 - b) nie spełniła odpowiednich standardów dotyczących rękopimi bezpiecznego i ostrożnego zarządzania bankiem;

- 11) polityka świadczeń emerytalnych stanowić ma zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro banku:
 - a) nieokreślone z góry świadczenia emerytalne osoby zajmującej stanowisko, o którym mowa w § 24, która rozwiązuje z bankiem umowę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, wypłacane są w postaci instrumentów, o których mowa w pkt 7, przy czym bank wstrzymuje wydanie tych instrumentów na okres 5 lat od daty rozwiązania umowy,
 - b) nieokreślone z góry świadczenia emerytalne osoby zajmującej stanowisko, o którym mowa w § 24, która osiąga wiek emerytalny, wypłacane są w postaci instrumentów, o których mowa w pkt 7, przy czym pracownik nie może zbyć tych instrumentów przez okres 5 lat od daty rozwiązania umowy;
- 12) bank przewiduje w umowie o pracę lub innej umowie stanowiącej podstawę sprawowania funkcji z osobą objętą polityką wynagrodzeń możliwość żądania zwrotu świadczeń wypłaconych tej osobie w związku z rozwiązaniem umowy z poprzednim pracodawcą lub podmiotem, z którym ta osoba zawarła umowę o świadczenie usług lub umowę o podobnym charakterze;
- 13) osoby zajmujące stanowiska, o których mowa w § 24, w banku, zobowiązują się do niekorzystania z indywidualnych strategii hedgingowych lub ubezpieczeń dotyczących wynagrodzenia i odpowiedzialności w celu podważania skutków uwzględniania ryzyka w mającym do nich zastosowanie systemie wynagradzania;
- 14) wynagrodzenie zmienne powinno być rozliczane i wypłacane w sposób przejrzysty, zapewniający efektywną realizację polityki wynagrodzeń a postanowienia regulaminu pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy powinny być sformułowane w sposób uniemożliwiający unikanie obowiązków wynikających z polityki wynagrodzeń;
- 15) w przypadku banków, które korzystają z wyjątkowej interwencji publicznej, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. z 2014 r. poz. 158, z późn. zm.⁴⁾) oraz ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. o rekapitalizacji niektórych instytucji finansowych (Dz. U. Nr 40, poz. 226, z późn. zm.⁵⁾):
 - a) w przypadku zagrożenia utrzymania solidnej bazy kapitałowej oraz terminowego wycofania się ze wsparcia publicznego, wynagrodzenie zmienne jest ściśle ograniczone do odsetka dochodu netto,

- b) bank dostosowuje wysokość i składniki wynagrodzenia w celu wsparcia prawidłowego zarządzania ryzykiem i długoterminowego wzrostu wyników banku, w tym wprowadza ograniczenia wynagrodzeń zarządu banku,
 - c) wynagrodzenie zmienne wypłaca się członkom zarządu banku jedynie w uzasadnionych przypadkach;
- 16) polityka wynagrodzeń uwzględniająca krajowe kryteria ustalania płac, powinna obejmować wyraźnie wyodrębnione kryteria określania:
- a) stałych składników wynagrodzenia, zależnych od doświadczenia zawodowego i zakresu odpowiedzialności związanej z pełnioną funkcją, oraz
 - b) zmiennych składników wynagrodzenia, zależne od zrównoważonych i dostosowanych do ryzyka wyników lub innych czynników określonych w polityce wynagrodzeń.

§ 26. Wyniki banku przyjmowane w celu określenia zmiennych składników wynagrodzenia, powinny uwzględniać koszt ryzyka banku, koszt kapitału i ryzyko płynności w perspektywie długoterminowej.

§ 27. Kierownicy komórki audytu wewnętrznego, komórki do spraw zgodności, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie w zakresie, o którym mowa w § 3 ust. 3 pkt 1 oraz za sprawy kadrowe, są wynagradzani w zakresie wynagrodzenia zmiennego za osiągnięcie celów wynikających z pełnionych przez nich funkcji, a ich wynagrodzenie nie może być uzależnione od wyników gospodarczych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności banku.

§ 28. Wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska, o których mowa w § 24, związane z zarządzaniem ryzykiem oraz zapewnianiem zgodności działania banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi, jest opiniowane i monitorowane przez komitet do spraw wynagrodzeń lub, jeżeli nie powołano takiego komitetu, przez radę nadzorczą banku.

§ 29. Wdrożenie polityki wynagrodzeń podlega przeglądowi dokonywanemu przez komórkę audytu wewnętrznego nie rzadziej, niż raz w roku. Raport z przeglądu

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1844 oraz z 2016 r. poz. 615 i 996.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 38, poz. 196, z 2013 r. poz. 1012, z 2015 r. poz. 1513 i 1844 oraz z 2016 r. poz. 996.

przedstawiany jest radzie nadzorczej i komitetowi do spraw wynagrodzeń, jeśli taki komitet został powołany.

Rozdział 4

System kontroli wewnętrznej

§ 30. System kontroli wewnętrznej zapewnia osiągnięcie celów, o których mowa w art. 9c ust. 1 ustawy – Prawo bankowe.

§ 31. Bank wskazuje, które procesy, uznane za istotne, służą do osiągnięcia celów, o których mowa w art. 9c ust. 1 ustawy – Prawo bankowe.

§ 32. 1. Do obowiązków zarządu banku należy opracowanie, wdrożenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych, stanowiskach organizacyjnych banku oraz podmiotach zależnych, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, komórkę do spraw zgodności i komórkę audytu wewnętrznego i zapewnia niezależność, o której mowa w § 39 oraz środki finansowe, o których mowa w § 40 ust. 3.

2. Zarząd banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników banku z komórką do spraw zgodności, komórką audytu wewnętrznego oraz dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje poufne w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.

3. W przypadku wykrycia nieprawidłowości w systemie kontroli wewnętrznej, zarząd banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.

4. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych:

- 1) zarząd banku odpowiada za efektywne zarządzanie w banku ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
- 2) zarząd banku odpowiada za opracowanie polityki zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie raportów radzie nadzorczej w sprawie zarządzania w banku ryzykiem braku zgodności;

- 3) polityka zgodności zawiera podstawowe zasady zapewniania zgodności przez wszystkich pracowników banku i wyjaśnia główne elementy procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności, o których mowa w § 37 pkt 4-8;
- 4) w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, zarząd banku podejmuje środki naprawcze lub dyscyplinujące.

§ 33. Zarząd banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje radę nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w § 32 ust. 1.

§ 34. 1. Do obowiązków rady nadzorczej należy nadzór i coroczna ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym coroczna ocena adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności oraz komórki audytu wewnętrznego.

2. W ramach nadzoru nad systemem kontroli wewnętrznej, rada nadzorcza może zlecić bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej komitetowi audytu ustanowionemu w trybie art. 86 ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym.

3. Bez względu na zlecenie bieżącego monitorowania systemu kontroli wewnętrznej przez komitet audytu na radzie nadzorczej spoczywa odpowiedzialność za nadzór i coroczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

4. Jeżeli w banku został powołany komitet audytu, rada nadzorcza przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 1, na podstawie opinii tego komitetu.

5. W ramach zapewniania przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych, rada nadzorcza banku:

- 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez zarząd dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 2) zatwierdza politykę zgodności banku;
- 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez bank.

§ 35. 1. System kontroli wewnętrznej zapewnia przestrzeganie mechanizmów kontrolnych poprzez wyodrębnienie funkcji kontroli, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 1 ustawy – Prawo bankowe.

2. Na funkcję kontroli składają się:

- 1) mechanizmy kontrolne;

- 2) bieżące monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
- 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

§ 36. 1. Na zbiór mechanizmów kontrolnych dostosowanych do specyfiki banku, składają się co najmniej:

- 1) procedury;
- 2) podział obowiązków;
- 3) autoryzacja, w tym zwłaszcza autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych;
- 4) kontrola dostępu;
- 5) kontrola fizyczna;
- 6) dokumentowanie systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego oraz operacji finansowych i gospodarczych;
- 7) weryfikacja stanu faktycznego, w tym inwentaryzacja;
- 8) nadzór przełożonego;
- 9) rejestr odstępstw;
- 10) wskaźniki wydajności;
- 11) szkolenia.

2. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne procesom, o których mowa w § 31.

3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności poprzez:

- 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej, a także struktury holdingu, o którym mowa w art. 141f ust. 1 ustawy – Prawo bankowe, jeżeli bank działa w ramach takiego holdingu;
- 2) opis w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, o których mowa w art. 9c ust. 1 ustawy – Prawo bankowe, z procesami w działalności banku, które przez bank zostały uznane za istotne oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i bieżącym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

§ 37. Do obowiązków komórki do spraw zgodności należy:

- 1) opracowanie regulaminu funkcjonowania komórki do spraw zgodności określającego cel, zakres i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną komórki do spraw zgodności;
- 2) przeprowadzanie czynności wskazanych w pkt 4-8 na podstawie regulaminu funkcjonowania komórki do spraw zgodności oraz procedur i metodyk;
- 3) odpowiednie dokumentowanie czynności wskazanych w pkt 4-8;

- 4) identyfikowanie ryzyka braku zgodności, w szczególności poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych oraz przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających;
- 5) ocena ryzyka braku zgodności poprzez pomiar lub szacowanie tego ryzyka;
- 6) projektowanie i wprowadzanie, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 7) monitorowanie wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności, w szczególności poprzez przeprowadzanie testów zgodności;
- 8) okresowe i jednoczesne raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności do zarządu i rady nadzorczej.

§ 38. Do obowiązków komórki audytu wewnętrznego należy:

- 1) opracowanie regulaminu funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego określającego cel, zakres i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną komórki audytu wewnętrznego;
- 2) przeprowadzanie badań audytowych na podstawie regulaminu funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego oraz procedur i metodyk badania;
- 3) przeprowadzanie badań audytowych obejmujących całą działalność banku, a w szczególności badanie adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, w tym mechanizmów kontroli ryzyka, o których mowa w § 7 ust. 3, oraz mechanizmów kontrolnych, o których mowa w § 36 ust. 1;
- 4) przeprowadzanie badań audytowych zgodnie z zakresem i częstotliwością, określonymi w planach audytu i dostosowanymi do zidentyfikowanych obszarów ryzyka i poziomu jego istotności;
- 5) odpowiednie dokumentowanie badania audytowego;
- 6) sprawdzanie efektywności realizacji zaleceń wydanych w ramach badań audytowych;
- 7) okresowe i jednoczesne raportowanie do zarządu i rady nadzorczej, w szczególności w zakresie realizacji planów audytu, wyników przeprowadzonych badań audytowych oraz statusu realizacji zaleceń wydanych po przeprowadzonych badaniach audytowych.

§ 39. 1. W banku funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki audytu wewnętrznego oraz komórki do spraw zgodności.

2. Zarząd i rada nadzorcza zatwierdzają regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrznego.

3. Osoba kierująca komórką audytu wewnętrznego oraz osoba kierująca komórką do spraw zgodności mają zapewniony bezpośredni kontakt z członkami zarządu i rady nadzorczej.

4. Osoba kierująca komórką audytu wewnętrznego oraz osoba kierująca komórką do spraw zgodności uczestniczą w posiedzeniach zarządu banku.

5. Osoba kierująca komórką audytu wewnętrznego oraz osoba kierująca komórką do spraw zgodności uczestniczą w posiedzeniach rady nadzorczej i komitetu audytu, jeżeli został powołany, w przypadku, gdy przedmiotem posiedzenia są zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnianiem zgodności, audytem wewnętrznym lub zarządzaniem ryzykiem.

6. Powoływanie i odwoływanie osoby kierującej komórką audytu wewnętrznego oraz osoby kierującej komórką do spraw zgodności odbywa się za zgodą rady nadzorczej.

7. W banku funkcjonuje szczegółowy tryb kontroli wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w komórce audytu wewnętrznego oraz komórce do spraw zgodności, zapewniający niezależność i obiektywizm wypełniania przez nich zadań oraz umożliwiający zatrudnianie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniach i umiejętnościach, o których mowa odpowiednio w § 40 ust. 1 i 2.

8. W banku istnieją mechanizmy chroniące pracowników komórki audytu wewnętrznego i komórki do spraw zgodności przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem stosunku pracy.

9. W przypadku zmiany na stanowisku kierującego komórką audytu wewnętrznego lub kierującego komórką do spraw zgodności, bank niezwłocznie informuje o tym fakcie Komisję Nadzoru Finansowego, wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany.

10. Komórka audytu wewnętrznego nie może być łączona z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami i stanowiskami w banku. Pracownicy tej komórki nie mogą wykonywać innych obowiązków, niż obowiązki wynikające z jej zadań.

11. Komórka do spraw zgodności nie może być łączona z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami i stanowiskami w banku. Pracownicy tej komórki nie mogą wykonywać innych obowiązków, niż obowiązki wynikające z zadań tej komórki, z wyjątkiem przypadków, gdy przypisano im zadania wynikające z nadzoru nad problematyką dotyczącą przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

§ 40. 1. Pracownicy komórki audytu wewnętrznego posiadają kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności w zakresie badania ryzyka występującego w działalności banku oraz mają dostęp do wszelkich niezbędnych informacji.

2. Pracownicy komórki do spraw zgodności posiadają kwalifikacje, doświadczenie i umiejętności w zakresie badania ryzyka braku zgodności występującego w działalności banku oraz mają dostęp do wszelkich niezbędnych informacji.

3. Zarząd jest odpowiedzialny za zapewnienie środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji przez pracowników komórki audytu wewnętrznego oraz komórki do spraw zgodności.

§ 41. 1. Zasady określone w § 30-40 stosuje się odpowiednio w przypadku banków spółdzielczych, w których na podstawie art. 10 ustawy – Prawo bankowe, kontrola wewnętrzna realizowana jest przez bank zrzeczający.

2. Zasady określone w § 30-40 stosuje się odpowiednio w przypadku banków spółdzielczych lub banków zrzeczających, w których na podstawie art. 22i ust. 4 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeczających (Dz. U. z 2015 r. poz. 2170 oraz z 2016 r. poz. 381), kontrola wewnętrzna została powierzona organowi zarządzającemu systemem ochrony.

§ 42. Przepisy niniejszego rozporządzenia nie wyłączają stosowania obowiązków wynikających z innych przepisów dotyczących warunków technicznych i organizacyjnych regulujących działalność:

- 1) banku prowadzącego działalność maklerską, o której mowa w art. 69 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94, z późn. zm.⁶⁾), zwanej dalej "ustawą o obrocie instrumentami finansowymi" – w zakresie wykonywania działalności maklerskiej;
- 2) banku powierniczego, o którym mowa w art. 3 pkt 36 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi – w zakresie działalności związanej z prowadzeniem rachunków papierów wartościowych i rachunków zbiorczych.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 586, z 2015 r. poz. 73, 978, 1045, 1223, 1260, 1348, 1505, 1513, 1634, 1844 i 1890 oraz z 2016 r. poz. 65 i 615.

§ 43. W przypadku banku, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w zakresie czynności, o których mowa w art. 70 ust. 2 tej ustawy:

- 1) system kontroli wewnętrznej, poza obowiązkami wskazanymi w § 30-40, zapewnia:
 - a) badanie zgodności działalności banku i czynności wykonywanych w ramach tej działalności przez osoby powiązane z regulacjami rynków, na których działa bank, regulacjami Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A., innych izb rozliczeniowych oraz izb rozrachunkowych, których uczestnikiem jest bank,
 - b) skuteczność procedur dotyczących przepływu informacji poufnych i informacji stanowiących tajemnicę zawodową oraz zabezpieczenia dostępu do nich,
 - c) skuteczność procedur dotyczących rozpatrywania skarg i wniosków klientów oraz prowadzenia rejestru skarg,
 - d) skuteczność procedur dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 2) komórka do spraw zgodności, poza obowiązkami wskazanymi w § 37 oraz z uwzględnieniem mechanizmów, o których mowa w § 39 i środków finansowych, o których mowa w § 40 ust. 3:
 - a) identyfikuje, ocenia poprzez pomiar lub szacowanie, kontroluje, monitoruje i raportuje o ryzyku braku zgodności z przepisami prawa regulującymi wykonywanie czynności, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz doradza i świadczy bieżącą pomoc osobom powiązanym wykonującym czynności w ramach prowadzonej przez bank działalności, w wypełnianiu przez nich obowiązków zgodnie z przepisami prawa regulującymi wykonywanie tych czynności,
 - b) w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz do roku, sporządza i przesyła do zarządu i rady nadzorczej, raport odnośnie zapewniania zgodności działalności banku z przepisami prawa regulującymi wykonywanie czynności, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, zawierający w szczególności wskazane środki podejmowane w przypadkach niezgodności z przepisami prawa regulującymi wykonywanie tych czynności przez bank;

- 3) komórka audytu wewnętrznego, poza obowiązkami wskazanymi w § 38 oraz z uwzględnieniem mechanizmów, o których mowa w § 39 i środków finansowych, o których mowa w § 40 ust. 3:
 - a) przeprowadza badania audytowe obejmujące badanie stosowanych systemów oraz wdrożonych regulaminów i procedur pod względem ich prawidłowości i skuteczności w wypełnianiu przez bank obowiązków wynikających z przepisów prawa regulujących wykonywanie czynności, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz sprawdza efektywność realizacji zaleceń wydanych w ramach badań audytowych,
 - b) w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz do roku, sporządza i przesyła do zarządu i rady nadzorczej raport z wykonywania przez komórkę audytu wewnętrznego powierzonych jej zadań, zawierających informacje, czy podjęto odpowiednie środki naprawcze w banku w przypadku ewentualnych nieprawidłowości.

§ 44. W przypadku banku, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w zakresie czynności, o których mowa w art. 70 ust. 2 tej ustawy, kierujący komórką do spraw zgodności pełni jednocześnie rolę inspektora nadzoru zgodności wykonującego czynności nadzoru zgodności z przepisami prawa regulującymi wykonywanie tych czynności.

Rozdział 5

Procedury anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych

§ 45. 1. Bank opracowuje i wdraża procedury anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych, zwanych dalej „naruszeniami”.

2. Przez obowiązujące w banku procedury, o których mowa w ust. 1, rozumie się wszelkie akty wewnętrzne, w tym regulaminy, instrukcje, systemy i rozwiązania przyjęte w danym banku.

3. Bank zapewnia możliwość zgłaszania przez pracowników naruszeń za pośrednictwem specjalnego, niezależnego i autonomicznego kanału komunikacji.

4. Procedury anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń określają co najmniej:

- 1) sposób odbierania zgłoszeń w sprawie naruszeń;
- 2) sposób ochrony osoby dokonującej zgłoszenia obejmujące co najmniej ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania;
- 3) sposób ochrony danych osobowych osoby dokonującej zgłoszenia oraz osoby, której zarzuca się dokonanie naruszenia, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922);
- 4) zasady zapewniające zachowanie poufności i anonimowości osobie dokonującej zgłoszenia;
- 5) organy odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń naruszeń, z tym że w przypadku, gdy zgłoszenie dotyczy członka zarządu, powinno być przyjęte przez radę nadzorczą;
- 6) sposób przekazywania członkowi zarządu, o którym mowa w ust. 5, lub radzie nadzorczej oraz pracownikom i jednostkom organizacyjnym i komórkom organizacyjnym, wyznaczonym zgodnie z ust. 6, informacji związanych ze zgłoszeniem naruszenia, niezbędnych do prawidłowego rozpatrzenia tego zgłoszenia, mając na uwadze ograniczenia zakresu przekazywanych informacji ze względu na cele realizowane przez procedurę oraz treść zgłoszenia naruszenia;
- 7) rodzaj i charakter działań następczych podejmowanych na skutek otrzymania zgłoszenia naruszenia oraz sposób koordynacji tych działań.

5. Zarząd ustala wewnętrzny podział kompetencji wskazujący członka zarządu, do którego są zgłaszane naruszenia oraz odpowiedzialnego za bieżące funkcjonowanie procedur anonimowego zgłaszania naruszeń. Wewnętrzny podział kompetencji podlega zatwierdzeniu przez radę nadzorczą.

6. Członek zarządu, o którym mowa w ust. 5, lub rada nadzorcza po otrzymaniu zgłoszenia, wyznacza pracowników, bądź jednostki organizacyjne lub komórki organizacyjne odpowiedzialne za podejmowanie i koordynowanie działań następczych, w tym przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających.

7. Zarząd jest odpowiedzialny za adekwatność i skuteczność procedury anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń.

8. Członek zarządu, o którym mowa w ust. 5, regularnie, nie rzadziej niż raz na 3 miesiące, przekazuje radzie nadzorczej informacje o otrzymanych zgłoszeniach naruszeń.

9. Rada nadzorcza w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz w roku, ocenia adekwatność i skuteczność procedury anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń.

10. Bank przeprowadza wstępne i regularne szkolenia pracowników banku w zakresie zgłaszania naruszeń, w szczególności obowiązujących w tym zakresie procedur.

Rozdział 6

Szacowanie i stałe utrzymywanie kapitału wewnętrznego

§ 46. 1. W banku funkcjonują procesy:

- 1) szacowania kapitału wewnętrznego;
- 2) zarządzania kapitałowego.

2. Proces szacowania kapitału wewnętrznego stanowi integralną część systemu zarządzania ryzykiem w banku.

3. Zarządzanie kapitałowe obejmuje w szczególności następujące elementy:

- 1) długoterminowe cele kapitałowe banku;
- 2) preferowaną strukturę kapitału;
- 3) kapitałowe plany awaryjne;
- 4) stałe utrzymywanie kapitału wewnętrznego.

4. Procesy szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego podlegają regularnym przeglądom.

§ 47. Szacowanie kapitału wewnętrznego, zarządzanie kapitałowe oraz dokonywanie przeglądów procesów szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego, są realizowane na podstawie polityk, procedur, planów i analiz.

§ 48. Zarząd banku odpowiada za skuteczność procesów szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego oraz dokonywania przeglądów procesów szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego, wprowadzając niezbędne korekty w razie zmiany poziomu ryzyka w działalności banku oraz czynników otoczenia gospodarczego.

§ 49. 1. Zarząd banku odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki w zakresie szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego oraz dokonywania przeglądów procesów szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego.

2. Rada nadzorcza banku zatwierdza polityki w zakresie szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego oraz dokonywania przeglądów procesów szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego.

§ 50. Zarząd banku jest odpowiedzialny za oszacowanie kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka.

§ 51. Procesy szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego oraz dokonywanie przeglądów procesów szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego, są odpowiednio udokumentowane.

§ 52. 1. Proces szacowania kapitału wewnętrznego uwzględnia strategię zarządzania ryzykiem oraz obejmuje w szczególności:

- 1) kryteria uznawania poszczególnych rodzajów ryzyka za istotne;
- 2) proces ustalania kapitału wewnętrznego w zależności od poziomu ryzyka w banku;
- 3) mechanizmy kontroli ryzyka w obszarze szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

2. Proces szacowania kapitału wewnętrznego jest dostosowany do wielkości i profilu ryzyka w banku.

§ 53. 1. Zarząd banku jest odpowiedzialny za przeprowadzenie regularnych przeglądów procesów szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego, tak aby procesy te były odpowiednie do wielkości i profilu ryzyka w banku. Procesy szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego podlegają przeglądowi nie rzadziej, niż raz do roku.

2. Niezależnie od okresowych przeglądów, procesy szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego są odpowiednio dostosowywane, w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa bank.

§ 54. Proces szacowania kapitału wewnętrznego oraz proces przeglądu procesów szacowania kapitału wewnętrznego i zarządzania kapitałowego, podlegają okresowej ocenie dokonywanej przez komórkę audytu wewnętrznego banku.

§ 55. 1. Bank, który podczas obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka pozycji, zgodnie z częścią trzecią tytułu IV rozdziału 2 rozporządzenia nr 575/2013, dokonał kompensowania swoich pozycji w jednej lub większej liczbie akcji

wchodzących w skład indeksu giełdowego z pozycją lub pozycjami z tytułu terminowego kontraktu typu futures na indeks giełdowy lub z tytułu innego produktu powiązanego z indeksem giełdowym, oszacowuje odpowiedni kapitał wewnętrzny zapewniający zabezpieczenie przed bazowym ryzykiem straty w wyniku zmiany wartości kontraktu terminowego typu futures lub innego produktu, która nie byłaby w pełni zgodna ze zmianą kursów akcji wchodzących w skład indeksu. Instytucje dokonują oszacowania kapitału wewnętrznego w przypadku, gdy posiadają one przeciwstawne pozycje w terminowych kontraktach typu futures na indeksy giełdowe, które nie są identyczne pod względem terminu realizacji kontraktu lub składu indeksu, bądź też pod względem obu tych cech.

2. Stosując zasady określone w art. 345 rozporządzenia nr 575/2013, bank oszacowuje odpowiedni kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka straty istniejącego w okresie pomiędzy podjęciem początkowego zobowiązania, a następnym dniem roboczym.

Rozdział 7

Zasady zarządzania ryzykiem płynności i finansowania

§ 56. W ramach zasad zarządzania ryzykiem płynności, bank w szczególności wprowadza:

- 1) polityki, procedury dotyczące zarządzania ryzykiem płynności z uwzględnieniem adekwatnych horyzontów czasowych, w tym horyzontu śróddziennego, zapewniające utrzymywanie przez bank odpowiednich buforów płynnościowych, proporcjonalne do wielkości, zakresu i stopnia złożoności działalności, profilu ryzyka i tolerancji ryzyka płynności oraz dopasowane do linii biznesowych, walut, jednostek organizacyjnych i podmiotów zależnych banku;
- 2) zasady funkcjonowania mechanizmu alokacji w odniesieniu do kosztów płynności, korzyści i ryzyka;
- 3) zasady ustalania tolerancji ryzyka płynności w odniesieniu do wszystkich istotnych linii biznesowych;
- 4) zasady zarządzania ryzykiem płynności uwzględniające bieżące i przewidywane istotne przepływy pieniężne w ramach aktywów, pasywów, pozycji pozabilansowych, w tym zobowiązań warunkowych oraz wynikające z nich możliwe skutki ryzyka utraty reputacji;

- 5) zasady zarządzania ryzykiem finansowania, tj. zagrożeniem niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkującym rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związanym z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania;
- 6) zasady dokonywania rozróżnienia pomiędzy aktywami stanowiącymi zabezpieczenie zobowiązań, a wolnymi od obciążeń aktywami, które są stale dostępne, szczególnie w sytuacjach nadzwyczajnych;
- 7) zasady uwzględniania podmiotu, u którego znajdują się aktywa wolne od obciążeń, państwa, w którym aktywa te są zgodnie z prawem zapisane w rejestrze lub na rachunku, a także ich kwalifikowalności oraz monitorowania możliwości uruchomienia aktywów we właściwym czasie;
- 8) zasady uwzględniania istniejących ograniczeń ustawowych, wykonawczych i operacyjnych w stosunku do możliwego transferu płynności i aktywów wolnych od obciążeń pomiędzy podmiotami, zarówno wewnątrz Europejskiego Obszaru Gospodarczego, jak i poza nim;
- 9) podlegające regularnym przeglądom, mechanizmy kontroli ryzyka ograniczające ryzyko płynności, w tym system limitów, buforę płynnościową i plany finansowania, zapewniające odporność banku na szereg różnych skrajnych warunków;
- 10) zasady opracowywania scenariuszy warunków skrajnych dotyczących płynności i innych mechanizmów kontroli ryzyka ograniczających ryzyko płynności, biorąc pod uwagę konieczność dokonywania co najmniej raz w roku przeglądu założeń scenariuszy warunków skrajnych, a także mając na uwadze, że scenariusze warunków skrajnych płynności dotyczą w szczególności pozycji pozabilansowych i innych zobowiązań warunkowych, w tym jednostek specjalnego przeznaczenia do celów sekurytyzacji lub innych jednostek specjalnego przeznaczenia, o których mowa w rozporządzeniu nr 575/2013, w stosunku do których instytucja pełni rolę jednostki sponsorującej lub dostarcza znaczące wsparcie na utrzymanie płynności;
- 11) zasady uwzględniania w scenariuszach warunków skrajnych, uwarunkowań wewnętrznych, systemowych oraz stanowiących połączenie różnych wariantów, z uwzględnieniem możliwych interakcji, przy czym scenariusz łączny nie powinien stanowić prostej agregacji poszczególnych scenariuszy, ale zakładać wystąpienie szoku

systemowego i ponadprzeciętnych problemów banku jednocześnie; scenariusze powinny uwzględniać różne okresy i natężenie warunków skrajnych;

- 12) zasady dostosowywania polityk i procedur, w tym limitów dotyczących ryzyka płynności do rezultatów testów warunków skrajnych płynności oraz uwzględniania tych rezultatów w planach awaryjnych płynności;
- 13) zatwierdzone przez zarząd plany awaryjne płynności określające właściwe działania i odpowiednie środki wykonawcze w celu pokrycia ewentualnego braku płynności, w tym w stosunku do jednostek organizacyjnych mających siedzibę w innych państwach członkowskich, mając na uwadze, że plany te powinny być testowane co najmniej raz w roku oraz uaktualniane na podstawie rezultatów testów warunków skrajnych;
- 14) zasady dotyczące podejmowania z wyprzedzeniem koniecznych działań operacyjnych w celu zapewnienia możliwości natychmiastowego wdrożenia planów awaryjnych płynności, o których mowa w pkt 13, przy czym działania te obejmują posiadanie zabezpieczenia dostępnego w trybie natychmiastowym na potrzeby pozyskania finansowania z banku centralnego, w tym w walucie innego państwa członkowskiego lub walucie państwa trzeciego, w stosunku do którego bank posiada ekspozycje, oraz – jeżeli to konieczne z punktu widzenia operacyjnego – na terytorium przyjmującego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, którego waluty dotyczy ekspozycja.

Rozdział 8

Przepisy dostosowujące i końcowe

§ 57. Przepisy rozporządzenia nie mają zastosowania do zmiennych składników wynagrodzeń należnych za rok 2016 oraz lata poprzednie.

§ 58. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

MINISTER FINANSÓW

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Monika Studzińska

Zastępca Dyrektora
Departamentu Prawnego w Ministerstwie Finansów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnień zawartych w art. 9f ust. 1 oraz art. 128 ust. 6 *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe* (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.), zwanej dalej również „ustawą”, w brzmieniu jakie nadała tym przepisom *ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym* (Dz. U. poz. 1513).

Zawarte w projekcie rozporządzenia przepisy doprecyzowują przepisy wprowadzone wyżej wymienioną nowelizacją ustawy – Prawo bankowe, określając obowiązki banków w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, polityki wynagrodzeń, systemu kontroli wewnętrznej, oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, a także zgłaszania przez pracowników naruszeń wewnątrz firmy inwestycyjnej za pośrednictwem specjalnego, niezależnego i autonomicznego kanału. Odnoszą się one m.in. do kwestii organizacji systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach, zgodnie z wytycznymi wskazanymi przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego w *Wytycznych w sprawie zarządzania wewnętrznego (GL 44)* z 2011 roku oraz wytycznymi Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego wskazanymi w *Corporate governance principles for banks* z 2015 roku. W zakresie systemu kontroli wewnętrznej, w tym komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrznego, określają także obowiązki banku, o którym mowa w art. 70 ust. 2 *ustawy o obrocie instrumentami finansowymi* (Dz. U. z 2014 r. poz. 94, z późn. zm.). Ponadto doprecyzowuje się przepisy w zakresie szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przez bank przeglądów strategii i procedur szacowania i stałego utrzymywania kapitału wewnętrznego, o którym mowa w art. 128 ust. 1a i 1b ustawy – Prawo bankowe.

Projekt rozporządzenia stanowi uzupełnienie transpozycji do polskiego prawa przepisów dyrektywy 2013/36/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz. Urz. UE L 176 z 27.6.2013, str. 338), zwanej dalej „CRD IV” oraz dostosowania prawa krajowego do rozwiązań przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr

575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.6.2013, str. 1), w szczególności w poniżej wymienionych obszarach dotyczących:

1. kryteriów technicznych dotyczących organizacji i traktowania ryzyka (Rozdział 2 Sekcja II Podsekcja 2 CRD IV); powyższe przepisy zostały określone w Rozdziale 2 projektowanego rozporządzenia – System zarządzania ryzykiem oraz w Rozdziale 7 – Zasady zarządzania ryzykiem płynności i finansowania; projektowane rozporządzenie doprecyzowuje w tym zakresie art. 9b i art. 9cb ustawy;
2. polityki wynagrodzeń (Rozdział 2 Sekcja II CRD IV); powyższe przepisy zostały określone w Rozdziale 3 projektowanego rozporządzenia – Polityka wynagrodzeń; projektowane rozporządzenie doprecyzowuje w tym zakresie art. 9ca ustawy;
3. kontroli wewnętrznej (Rozdział 2 Sekcja II Podsekcja 1 CRD IV); powyższe przepisy zostały określone w Rozdziale 4 projektowanego rozporządzenia – System kontroli wewnętrznej; projektowane rozporządzenie doprecyzowuje w tym zakresie art. 9c ustawy;
4. zgłaszania naruszeń (art. 71 ust. 3 CRD IV); powyższe przepisy zostały określone w Rozdziale 5 projektowanego rozporządzenia – Procedury anonimowego zgłaszania naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych; projektowane rozporządzenie doprecyzowuje w tym zakresie art. 9 ust. 2a ustawy;
5. procesu oceny szacowania kapitału wewnętrznego (Rozdział 2 Sekcja I CRD IV); powyższe przepisy zostały określone w Rozdziale 6 projektowanego rozporządzenia – Szacowanie i stałe utrzymywanie kapitału wewnętrznego ; projektowane rozporządzenie doprecyzowuje w tym zakresie art. 128 ustawy.

Przewiduje się, iż rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2017 r., co jest zgodne z postanowieniami uchwały Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednolicenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M. P. poz. 205) odnośnie zasad ustalania na dzień 1 stycznia albo 1 czerwca daty wejścia w życie przepisów określających warunki prowadzenia działalności gospodarczej.

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz.

2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) dlatego też projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji.

W opinii projektodawcy regulacja nie mieści się w zakresie przedmiotowym zagadnień podlegających konsultacjom z Europejskim Bankiem Centralnym, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady nr 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. UE L 189 z 03.07.1998, str. 42).

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych dotyczącym rozporządzeń Ministra Finansów.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa w związku z § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979), projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.